

DJEČJI VRTIĆ IZVOR
Gustava Krkleca 2
Samobor

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA IZVOR SAMOBOR

za pedagošku godinu 2022/2023.

KLASA: 601-03/22-01/02
Ur.br. 238-27-80-02-22-4

Županija : ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

Adresa : GUSTAVA KRKLECA 2, SAMOBOR

E-mail: dv.izvor.samobor@gmail.com

Telefon : 3362-033

Fax: 3360-305

OBJEKTI:

c.o.Gustava Krkleca,

p.o Mlinska

p.o. Bregana

p.o. Celine

p.o. Hrastina

Ravnateljica : Martina Trošelj

Osnivač : GRAD SAMOBOR

SADRŽAJ

1.	USTROJSTVO RADA.....	4
2.	KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA IZVOR.....	6
2.1.	POLAZIŠTA KURIKULUMA	10
2.2.	NAČELA KURIKULUMA	10
2.3.	VRIJEDNOSTI KURIKULUMA.....	12
2.4.	NAŠA VIZIJA.....	14
2.5.	NAŠA MISIJA.....	15
3.	PROGRAMI.....	16
3.1.	REDOVITI 10-SATNI PROGRAM	16
3.2.	PROGRAM PREDŠKOLE	18
3.3.	POSEBNI PROGRAMI	19
3.3.1.	Cjelodnevni program s učešćem njemačkog jezika.....	19
3.3.2	Montessori program.....	22
3.4.	KRAĆI PROGRAMI	25
3.4.1.	Folklorna igraonica.....	25
3.5.	PROGRAMI KOJI OBOGAĆUJU REDOVITI PROGRAM.....	26
3.5.1.	CAP program	26
3.5.2.	EKO program.....	29
3.6.	PROGRAMI VANJSKIH SURADNIKA U PROSTORU VRTIĆA	30
3.6.1.	Keramička radionica	30
3.6.2.	Engleski jezik „Littera“	31
3.6.3.	Dječji zbor "Smiješak"	33
4.	BITNI ZADACI ODGOJNO – OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE.....	34
4.1.	ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE U KONTINUITETU.....	34
4.2.	OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA	34
5.	STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA VRTIĆA.....	37

7. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	43
POPIS TABLICA.....	44

1. USTROJSTVO RADA

O nama

Dječji vrtić Izvor je javna odgojno obrazovna ustanova koja obavlja djelatnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja djece i skrbi u dobi od navršene prve godine života do polaska u školu čiji je osnivač grad Samobor.

Dječji vrtić „Izvor“ je ustanova za rani odgoj i obrazovanje, koja djeluje na području grada Samobora i osigurava siguran i poticajan prostor u kojem djeca uče čineći. Kroz provedbu različitih programa utemeljenih na humanističko-razvojnom pristupu usmjereni smo razvoju dječjih potencijala, poštivanju dječjih prava i uvažavanju individualnih potreba djece. Svojim djelovanjem potičemo profesionalni rast i razvoj odgojitelja, pružamo podršku obitelji, pridonosimo razvoju partnerskih odnosa i roditeljskih kompetencija. Doprinosimo razvoju osjetljivosti za okoliš i održivi razvoj djece i odraslih i šire društvene zajednice.

Radno vrijeme vrtića je od 6 sati do 17:30 sati i prilagođava se radnim potrebama roditelja. Ustanova u svom sastavu od ove pedagoške godine ima pet objekata, od kojih je jedan u najmu (područni objekt Celine). Naime, od ove pedagoške godine u sastavu Dječjeg vrtića Izvor je novi objekt Hrastina, koji je preuzet od Dječjeg vrtića Grigor Vitez.

Ove pedagoške godine Ustanova će raditi ukupno na 5 lokacija

- Centralni objekt (Gustava Krkleca 2): 6 skupina
- Područni objekt Mlinska (Mlinska 16a): 6 skupina
- Područni objekt Celine (Celine Samoborske 34): 1 skupina
- Područni objekt Bregana (Grigora Viteza 30): 11 skupina
- Područni objekt Hrastina (Petrova 24): 2 skupine

Ukupan broj upisane djece s 01.09.2022. je 548 od kojih je:

- Centralni vrtić: Krklecova	- 125 djece
- Područni vrtić:Mlinska	- 127 djece
- Područni vrtić:Celine	- 24 djece
- Područni vrtić Bregana	- 232 djece
- Područni vrtić Hrastina	- 40 djece

Ukupno : 548 djece

U pedagoškoj godini 2022./2023. u Dječjem vrtiću Izvor Samobor planira se provođenje sljedećih programa:

1. Redoviti 10-satni program koji - 24 odgojne skupine jasličkog i vrtićkog uzrasta.
2. Posebni programi

- Cjelodnevni programi
 - Cjelodnevni program s učešćem njemačkog jezika jezika – 1 odgojna skupina u Mlinskoj
 - Montessori program - 1 odgojna skupina u centralnom objektu Krklecova
- Program predškole – 2 skupine u objektu Krklecova
- Kraći programi
 - Folklorna igraonica – 2 skupine u objektima Krklecova i Mlinska
- Vanjski suradnici u prostoru vrtića nude kraće programe
 - Engleski jezik -Littera
 - Zbor –„Smiješak“
 - Tečaj keramike

Uvažavajući Programsko usmjerenje, Okvirni nacionalni kurikulum, te njegove posebne ciljeve, ustrojstvom rada je potrebno osigurati otvorenost ustanove za potrebe okoline i fleksibilnost odgojno-obrazovnog rada uz uvažavanje individualnih potreba svakog djeteta.

Pedagoška godina započinje 01. rujna 2022.g., a završava 31. kolovoza 2023. g. Obilježavanje Dana vrtića je 28. lipnja. Nositelji odgojno-obrazovnog rada su odgojitelji, ravnateljica i stručni suradnici (psihologinja, pedagoginja, dvije logopedinje i zdravstvena voditeljica).

Za unapređenje ustrojstva rada **bitni zadaci** su :

- Ustrojstvom rada pridonositi povoljnom, cjelovitom razvoju predškolske djece te razvijati potrebu što većeg povezivanja obiteljskog i izvan obiteljskog odgoja. Kroz planirane programe polaziti od stvarnih potreba djece, uz uvažavanje svakog pojedinca te poštivanje njegove osobnosti.
- Osigurati organizaciju rada, koja će biti usklađena s potrebama roditelja, u odnosu na njihove radne i druge obvezе.
- Podržavati i nadalje razvijati stručnu ulogu svih djelatnika u odgojno-obrazovnom radu, te poticati na suradnju i timski rad.
- Sustavnim praćenjem i vrednovanjem postignuća u kompletном radu s djecom utjecati na cjelovit razvoj osobnosti djeteta, te kvalitete njegova života.

2. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA IZVOR

UVOD

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u pojedinom vrtiću s obzirom na njegove posebnosti. Vrtičkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada u svim programima koje provodi vrtić. Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu:

- potrebe i interesi naše djece
- roditelja
- lokalne zajednice.

U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su:

- podizanje stručnih kompetencija odgojitelja
- kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić
- prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice

Prioritetna područja unapređenja u ovoj pedagoškoj godini su: podizanje kvalitete okruženja ustanove (poticanje govorno-jezičnih kompetencija djece kroz pričanje i slušanje priča, poticanje razvoja glazbenih sposobnosti te glazbene kulture u vrtiću, poticanje socio-emocionalnih i komunikacijskih kompetencija djece, njegovanje tradicijskih vrijednosti i zavičajnog identiteta, unapređivanje tjelesnih, mentalnih i socijalnih sposobnosti djece kroz organizirani boravak u prirodi), dokumentiranje odgojno obrazovnog procesa, unapređivanje kvalitete inkluzije djece s teškoćama u razvoju, rad s potencijalno darovitom djecom, implementacija CAP programa i sigurnosni program.

Kurikulum vrtića je odgojno-obrazovna koncepcija koja se zajednički razvija, tj. sukonstruira u određenome vrtiću i koja korespondira s kvalitetom uvjeta za življjenje, učenje i odgoj djece u njemu.

Kurikulum našeg vrtića je teorijska osnova na kojoj se zasniva odgojno-obrazovni rad te predstavlja osobnu iskaznicu vrtića i odraz naše vlastite odgojno-obrazovne filozofije.

Kurikulum ima integriranu i razvojnu prirodu te humanističku konstruktivističku i sukonstruktivističku orijentaciju s posebnim naglaskom na stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta:

- **Dijete je cjelovito biće.**

Proces njege, odgoja i učenja djece međusobno su povezani i utkani u svaki segment življjenja djeteta s drugom djecom i odraslima. Odgojno-obrazovni proces zahtijeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima djece.

Učenje djeteta je cjelovito, a ne rascjepkano po predmetnim tj. metodičkim područjima, stoga se odgojno-obrazovni proces oblikuje se cjelovito. Svaka aktivnost koja potiče jednu dimenziju učenja i razvoja, utječe i na druge dimenzije, pa je neprimjereno umjetno odvajati područja razvoja, ili organizirati aktivnosti koje bi imale cilj utjecati na pojedino, izdvojeno područje razvoja. Zagovornici integriranog kurikuluma temelje svoj stav na postavci objedinjavanja različitih područja znanja povezanih zajedničkom temom vrijednom interesa djeteta, kako bi dijete učilo u za njega svrhovitom kontekstu, što će voditi k boljem razumijevanju i trajnosti stvorenenog znanja te njegove praktične primjenjivosti. Kad su aktivnosti prezentirane izolirano dijete se susreće s izdvojenim komadićima informacija, što mu može otežavati razumijevanje informacije i korištenje iste u nekom drugom kontekstu.

- **Dijete je istraživač i aktivni stvaratelj znanja**

Učenje djeteta je rezultat njegova aktivnog i angažiranog sudjelovanja u različitim aktivnostima. Djeca uče u igri te uz istraživačke i druge aktivnosti koje su za njih svrhovite, tj. neposrednim iskustvom s raznovrsnim resursima učenja. Osnažuje se samoorganizacijski, istraživački i otkrivački potencijal aktivnosti djece te se osiguravaju oni oblici odgojiteljeve potpore koji angažiraju misaone kapacitete djece i koji ih potiču na refleksiju o vlastitim iskustvima. Potiče se razvoj metakognitivnih sposobnosti djece. Dijete nije „prazna ploča“ na koju odrasli trebaju upisati znanja. Može se reći da proces učenja djeteta na izvjestan način nalikuje znanstvenom istraživanju, jer djeca istražuju, propituju i revidiraju vlastite „teorije“, tj. svoja postojeća i privremena razumijevanja. Istražujući različite fenomene koji ga zanimaju i koje pokušava razumjeti, dijete o njima postavlja vlastite prepostavke. Svaka od tih prepostavki predstavlja način na koji dijete u određenom trenutku razumije neki problem s kojim se susreće, a koja se s vremenom, pod utjecajem novog iskustva i razumijevanja, mijenja, nadograđuje i preoblikuje. Kvalitetna ustanova ranog odgoja može biti pravim „rasadnikom“ budućih znanstvenih umova. U njoj sve prilike stjecanja iskustava i znanja djece trebaju biti usklađene sa specifičnostima djetetova učenja, a to su:

- djeca uče od rođenja,
- njihovo je učenje cjelovito, a ne rascjepkano po predmetnim područjima,
- ona uče kroz izravno neposredno iskustvo kroz igru i aktivnim sudjelovanjem u procesu učenja,
- uče u interakciji s drugom djecom i odraslima koji ih razumiju i uvažavaju.

Dijete najbolje uči u okruženju:

- u kojem se osjeća sigurno,
- koje ga potiče na propitivanje i provjeravanje prethodnih iskustava i znanja,
- koje mu omogućuje suradnju s drugima,
- korištenje jezika kao alatke učenja,
- ostvarivanje aktivne uloge u procesu učenja
- slobodan izbor i dobrovoljno sudjelovanje u aktivnostima.

Poticanje autonomnosti i emancipacije djece u procesu učenja oslanja se na Piagetovu teoriju konstruktivizma u čijoj je osnovi ideja aktivnog sudjelovanja djeteta u procesu konstruiranja znanja. Ona podrazumijeva stimulativno materijalno okruženje i socijalne kontekste odnosno raznovrsnost socijalnih interakcija djece različitih individualnih i razvojnih mogućnosti, a ako je moguće, i različite kronološke dobi. U konstruktivističkom pristupu učenju posebna se pažnja poklanja sljedećim odrednicama:

- dijete ima mogućnost odabira teme ili problema koji će istraživati, načina na koji će istraživati, kao i smjera kojim će njegovo istraživanje ići
- razumijevanju prethodi aktivna uključenost djeteta
- djeca sakupljaju informacije, interpretiraju ih i nastoje ih povezati sa svojim ranijim iskustvom i ranijim znanjem
- učenje djeteta je subjektivno i nelinearno
- naglasak je na kooperaciji i kolaboraciji djece
- posebno se ističe metakognitivne procese i ulogu samorefleksije, samoevaluacije, samoregulacije i promišljanja "što smo radili", "zašto tako" i "jesmo li mogli i bolje" (metakognitivni procesi uključuju: razmišljanje o vlastitom mišljenju, spoznaju o vlastitim znanjima i refleksiju o misaonim postupcima)
- važna je i emocionalna i socijalna komponenta; djeca uče brinuti se jedni za druge

○ **Dijete je socijalni subjekt sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom**

Dijete je socijalni subjekt tj. aktivni sustvaratelj vlastitog razvoja, kulture, odgoja i učenja, koji aktivno sudjeluje u oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa. Dijete je individuum kojeg obilježavaju njegove jedinstvene kvalitete i ima vlastito mišljenje, kulturu i prava.

Djeca s posebnim potrebama i pravima smatraju se ravnopravnim članovima zajednice koji su aktivno uključeni u sve segmente redovitoga odgojno-obrazovnog procesa. Shvaćanje djetinjstva i djeteta danas mogu se sažeti u nekoliko osnovnih ideja:

- djetinjstvo se shvaća kao posebno važno razdoblje cijelokupnog životnog vijeka čovjeka a ne samo „prijelaz k odraslosti“

- dijete je individuum kojeg obilježavaju njegove jedinstvene kvalitete i ima vlastito mišljenje i shvaćanje, a ne „nedovršen“ ili „nekompletan“ odrasli
- dijete je autonomni subjekt, a ne samo član svoje obitelji, čiji se interesi i gledišta mogu razlikovati od članova njegove obitelji
- dijete je osoba s vlastitim pravima, koja uključuju i prava na mišljenje i na sudjelovanje u donošenju odluka koje se tiču njegova života.

Temeljne vrijednosti kvalitetnog odgoja:

Sloboda, solidarnost, jednakost, međusobno uvažavanje svih subjekata, bez obzira na njihovu dob, spol, rasu, vjeru, socio-ekonomski status ili posebne potrebe. Bitno je da svako dijete, neovisno o njegovoj kronološkoj dobi, razvojnim mogućnostima i posebnim potrebama, ili pak vjerskim, nacionalnim, ekonomskim i drugim posebnostima njegove obitelji, predstavlja ravnopravnu i jednakov vrijednu jedinku, sa svojim jedinstvenim kvalitetama, potrebama i mogućnostima a to se postiže napuštanjem svakog oblika uniformiranja i unificiranja aktivnosti djece. Da bi dijete u ustanovi ranog odgoja postalo ravnopravnim socijalnim subjektom, u njoj je potrebno razviti ozračje suradnje, uvažavanja i prihvatanja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

○ Dijete je kreativno biće sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima.

Način na koji djeca doživljavaju svijet oko sebe, velikim se dijelom razlikuje od načina na koji ga doživljavaju odrasli. Neopterećenost različitim informacijama i naučenim znanjima o svijetu djeci omogućuje jednu posve drukčiju, kvalitativno različitu razinu iskustva od one svojstvene odraslima. Svijet oko sebe djeca percipiraju uronjena u širok spektar nijansi oblika, boja, mirisa i okusa, kao i taktičnih i svih drugih senzornih podražaja i informacija. Iz tog razloga, svakodnevno doživljavanje svijeta za dijete je mnogo sadržajnije, cijelovitije i bogatije nego za odrasle.

Djeca mogu svoje ideje, načine razumijevanja i doživljaje stvaralački prerađivati i izražavati. Djeca imaju različite mogućnosti simboličkog izražavanja, koje uključuju likovne, grafičke, kretne, verbalne, gestikalcijske i mnoge druge ekspresivne modalitete. Korištenje različitih izražajnih medija olakšava međusobno razumijevanje djece s drugom djecom i odgojiteljima, potiče razvoj novog znanja i razumijevanja te vodi k afirmaciji stvaralačkih potencijala djece. Kreativnost je sastavnica cijelokupnog odgojno-obrazovnog procesa vrtića i utkana u sve segmente kurikuluma.

○ Dijete je aktivni građanin zajednice

Dijete ima vlastita prava i u stanju je aktivno sudjelovati u oblikovanju života zajednice vrtića, zajedno sa svojom obitelji i širom zajednicom. Dijete je aktivni, jednakov vrijedni sudionik u procesu vlastitog odgoja i obrazovanja. Građanske kompetencije djeteta razvijaju se poticanjem razvoja samostalnog i kritičkog

mišljenja djece te ohrabrvanjem djece na donošenje vlastitih sudova. Ostvarivanje prava djeteta na sudjelovanje, koje se ističe u Konvenciji o pravima djeteta, predstavlja važan preduvjet razvoja njegovih različitih kompetencija. Među ostalim, ono vodi i razvoju njegovih građanskih kompetencija koje se ne razvijaju uvježbavanjem djeteta za nekritičko prihvaćanje neupitnih istina i udovoljavanje očekivanjima drugih, nego poticanjem razvoja njegova samostalnog, kritičkog mišljenja i ohrabrvanjem na donošenje vlastitih sudova.

Krajnji cilj odgoja i obrazovanja nije formiranje poslušnika bez vlastitog mišljenja, stava i samopouzdanja, nego razvoj aktivnih, odgovornih i iniciativnih osoba koje se u složenom svijetu u kojem žive mogu snaći i koje ga mogu učiniti boljim.

U ustanovi ranog odgoja demokracija predstavlja takav oblik zajedničkog življenja djece i odraslih koji se temelji na jednakosti, suodlučivanju, slobodi i odgovornosti svih članova. Ustanova ranog odgoja treba stvarati organizacijske preduvjete koji djeci omogućuju stjecanje iskustva demokratičnog življenja jer „samo demokracija odgaja za demokraciju“.

2.1. POLAZIŠTA KURIKULUMA

Sukladno Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje polazišta kurikuluma našeg vrtića su postojeći dokumenti, primjeri dobre prakse u Republici Hrvatskoj te znanstvene studije iz područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, kurikuluma ranog odgoja te inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja.

Postojeći dokumenti:

- Programsko usmjerjenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.)
- Konvencija o pravima djeteta (2001.)
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.)
 - Smjernice za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.)
 - Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.)
 - Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.)

2.2. NAČELA KURIKULUMA

Partnerstvo vrtića s roditeljima

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji,

razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život. Upravo stoga roditelje djece polaznika našeg vrtića prihvaćamo i poštujemo kao ravnopravne članove vrtića – partnere i nastojimo ostvariti što kvalitetniju i ohrabrujuću komunikaciju s njima putem različitih oblika suradnje (roditeljski sastanci, individualni razgovori, uključivanje roditelja u neposredan rad odgojne skupine, roditelj gost odgojne skupine i sl.). Kvalitetna međusobna komunikacija odgojiteljima i roditeljima omogućuje zajedničko razumijevanje djece koje nitko od njih ne bi mogao ostvariti sam.

Življene roditelja s djetetom (u obitelji) u usporedbi sa življenjem odgojitelja s djetetom (u vrtiću) podloga je posve različitih percepcija djeteta i različitih interpretacija njegova ponašanja. Ta različitost, ako se o njoj ne razgovara, dovodi do parcijalnog razumijevanja djeteta, što može rezultirati neprimjerenum odgojnim postupcima (s obje strane). Zato razmjena iskustava i parcijalnih razumijevanja djeteta odgojitelje i roditelje vodi zajedničkom izgrađivanju "šire slike" o djetetu, postizanju zajedničkog i cjelovitog razumijevanja djeteta, a sve u svrhu primjerenog odgovaranja na individualne i razvojne potrebe djeteta i osiguravanja potpore njegovom cjelovitom razvoju. Bolje razumijevanje vlastitog djeteta, roditelja postupno može voditi ka redefiniranju vlastite roditeljske uloge i izgrađivanju novih roditeljskih kompetencija.

Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela u našem vrtiću je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa, a posebice onih profesionalno angažiranih i odgovornih za visoku razinu kvalitete ustanove u cijelini. Prihvaćanjem i primjenom ovog načela omogućujemo razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči u kojoj se prihvaćaju i stvaraju uvjeti za uspješno zadovoljavanje potreba pojedinaca, poštovanje njihovih prava i razvoj njihovih potencijala osobnim tempom.

Također polazimo od uvjerenja da je učenje aktivni, subjektivni proces konstruiranja znanja pojedinaca koje se ne događa ni jednakim redoslijedom ni jednakom brzinom. Ovo načelo omogućuje cjelovito učenje djece i odraslih, i to aktivnim propitivanjem prethodno izgrađenih koncepata i kontinuiranim izgrađivanjem novih.

Spremnost na unapređivanje odgojno-obrazovne prakse

Kontinuirano će se osnaživati ospozobljavanjem praktičara – odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma. Takav pristup usavršavanju odgojitelje vodi osvještavanju trenutačne kvalitete vlastitoga odgojno-obrazovnog rada, a onda i postupnom razvoju te kvalitete.

Zajedničko, refleksivno istraživanje vlastite prakse odgojiteljima omogućuje razmjenjivanje vlastitih (subjektivnih, parcijalnih) razumijevanja i stvaranje novih, zajedničkih i cjelovitih razumijevanja. U tome mu pomaže raznovrsna dokumentacija

(foto i video zapisi, zabilješke odgojitelja, likovne ekspresije djece i sl.). Koristeći se dokumentacijom, odgojitelj ima priliku pratiti i opažati dijete, ali i sebe u interakciji s djetetom, što produbljuje svijest odgojitelja o individualnim i razvojnim značajkama svakog djeteta te olakšava odabir primjerenih strategija za podupiranje djetetova razvoja, odgoja i učenja. Dokumentacija omogućuje pažljivije promatranje, refleksivno interpretiranje aktivnosti djece i oblikovanje primjerenih odgojno-obrazovnih intervencija odgojitelja. Kontinuirano stvaranje bogatog i raznovrsnog prostorno-materijalnog okruženja također pridonosi unapređivanju odgojno-obrazovne prakse. Ono je esencijalni izvor učenja djece s obzirom na to da ona uče aktivno (istražujući, čineći) te surađujući s drugom djecom i odraslima.

Inkluzija djece s teškoćama u razvoju

U posljednjih nekoliko godina zamjetan je porast djece s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju koji se uključuju u redovni vrtić. Dječji vrtić „Izvor“ intenzivno radi na inkluzivnoj praksi koja podrazumijeva uvažavanje djece s poteškoćama kao ravnopravnih sudionika odgojno-obrazovnog rada, bez njihovog izdvajanja u posebne uvjete uz osiguravanje posebne podrške i pomoći u redovnom okruženju. Njegujemo pristup usmјeren na dijete, djetetove interese, sposobnosti, vještine i potencijale te intenzivno radimo na senzibiliziranju svih odgojno obrazovnih djelatnika i uže društvene zajednice za potrebe uključene djece. Sukladno tome, potičemo odgojitelje na kontinuirano stručno usavršavanje, pružamo podršku u radu putem grupnih refleksija sa stručnim timom, prilagođavamo prostor specifičnim potrebama djeteta, osiguravamo pomagače, smanjujemo broj djece u odgojnim skupinama u kojima borave djeca s teškoćama u razvoju te veliku pažnju posvećujemo suradnji s roditeljima.

Inkluzija, kao najviši stupanj pedagoškog povezivanja djece s poteškoćama s djecom bez razvojnih teškoća nudi mnogostrukе dobiti za sve sudionike. Djeci s teškoćama u razvoju pruža se prilika za druženje s vršnjacima koji im mogu biti uzori u različitim ponašanjima i vještinama, razvoj samopoštovanja i pozitivne slike o sebi, odrastanje u sredini u kojoj dijete živi, hrabrost u traženju i primanju pomoći od drugih. Ostala djeca u programu dobivaju priliku za učenje o različitostima, razvijaju toleranciju, osjetljivosti za potrebe drugih.

2.3. VRIJEDNOSTI KURIKULUMA

Vrijednosti predstavljaju stalni orientir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i podršku odgojno-obrazovnog sustava od rane i predškolske dobi djeteta do završetka njegova školovanja. Vrijednosti usmjeravaju odgojno-obrazovno djelovanje ka osiguravanju individualne i društvene dobrobiti, u skladu s time kakvu se djecu i kakvo se društvo želi razviti. Kurikulum našeg vrtića sukladno Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje promiće planiranje i djelovanje odgoja i obrazovanja utemeljenog na sljedećim vrijednostima:

Znanje: U vrtiću dijete stječe znanje aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal. Vrtić djetetu treba omogućiti da samo sebe percipira kao kompetentnog i uspješnog učenika te razvija različite strategije učenja. U takvim uvjetima dijete stječe kompetenciju „učenja učenja“, kao temelj ostvarivanja koncepta cjeloživotnog učenja.

Identitet: Rani i predškolski odgoj i obrazovanje potiče razvoj osobnog identiteta djeteta te ga osnažuje da bude dosljedno samo sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. Vrtić treba djetetu pomoći da razumije sebe i vlastiti identitet, ali i identitet drugih s kojima se susreće u vrtiću i široj socijalnoj zajednici.

Humanizam i tolerancija: Humanizam i tolerancija u odgoju i obrazovanju ostvaruju se razvojem senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvatanje drugih i shvaćanje važnosti međusobne povezanosti s njima. U vrtiću djeca uče prepoznati i prihvati svoje i tuđe potrebe, poštovati različitosti i graditi skrbne odnose s drugima te zajedno organizirati aktivnosti koje mogu moralno, materijalno i duhovno podizati kvalitetu života cjelokupne grupe, tj. zajednice. Zato je u vrtiću potrebno napustiti unificirane, jedinstvene standarde za svu djecu u korist poštovanja i prihvatanja različitosti djece. Takav pristup promovira inkluziju djece s posebnim potrebama i pravima u redoviti odgojno-obrazovni program vrtića.

Odgovornost: U ranom i predškolskom odgoju promiče se razvoj sposobnosti djeteta za proaktivno i konstruktivno sudjelovanje u životu zajednice te učenje o vlastitim i tuđim pravima, obvezama, načinima djelovanja u zajednici i mogućnostima doprinosa zajedničkoj dobrobiti. Vrtić djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera za aktivnosti, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da za svoje izbore uče preuzimati odgovornost. Djecu treba poticati i sustavno osposobljavati na samoprocjenu vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja, komunikacije s drugima i sl. kao osnovne alatke razvoja odgovornosti.

Autonomija: Autonomija se ostvaruje odgojno-obrazovnim procesom usmjerenim razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta. Ona se razvija poticanjem inicijativnosti i samoorganizacija djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti. Dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja.

Kreativnost: Kreativnost kao odgojna vrijednost oslanja se na prihvatanje prirodne kreativnosti djeteta, koju tijekom odgojno-obrazovnog procesa treba njegovati, poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja. Vrtić djetetu osigurava raznovrsne mogućnosti izražavanja i stvaralačke prerade vlastitih ideja, načina razumijevanja i doživljaja. U oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa posebno se cijeni i potiče razvoj divergentnog mišljenja djeteta, i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji. Različite kognitivno-simboličke ekspresije djeteta shvaćaju se kao alatka za bolje razumijevanje djeteta i integralni dio cjeline odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću.

2.4. NAŠA VIZIJA

Naša vizija je vrtić kao mjesto rasta i svestranog razvoja svakog pojedinca u poticajnom okruženju što osigurava ishod vizije

SRETNO DIJETE, SRETAN ČOVJEK, SRETAN SVIJET .

To od nas traži kontinuirano stručno usavršavanje, istraživanje u praksi, promišljanje o njezinu unapređivanju te konkretnim aktivnostima i naporima na njezinu mijenjanju u vlastitim uvjetima.

ZA DIJETE:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- usvajanje i praktična uporaba pojmove i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izvore
- stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
- osiguravanje kvalitetne prilagodbu trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu) - mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okružju (prirodnom i materijalnom)
- življenje i učenje prava djeteta
- dobrobit i radost svakog djeteta

ZA RODITELJE:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja

ZA PROSTORNO, MATERIJALNO I VREMENSKO OKRUŽENJE:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

ZА ОЗРАЧЈЕ:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

ZА СТРУЧНИ ТИМ И ОДГОЈИТЕЉЕ:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjерено i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cijelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama;
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti

ZА ОСТАЛЕ ЗАПОСЛЕНИКЕ:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cijelokupno ozračje vrtića

2.5. НАША МИСИЈА

Naša misija je razvijati sigurno, tolerantno i poticajno okruženje za djecu roditelje i zaposlenike, gdje će se svako dijete, u svakom trenutku osjećati voljeno i prihvaćeno.

3. PROGRAMI

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjereno na dijete i humanističkoj koncepciji ranog razvoja do polaska u osnovnu školu, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštva
- poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čim stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivni proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja, optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi

3.1. REDOVITI 10-SATNI PROGRAM

Ciljevi programa

Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz:

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale
- stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje) zainteresiran, nedirektivni stav odgojitelja
- usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju

Namjena programa

Primarni 10-satni program provodi se za djecu od jedne godine do polaska u osnovnu školu. Skupine su podijeljene prema kronološkoj dobi djeteta na tzv.

jasličke skupine (djeca od 1. do 3. godine) i vrtičke skupine (djeca od 3. do 7. godine).

Nositelji programa

U realizaciju redovitog odgojno obrazovnog dijela programa uključeno je 49 odgojitelja.

Način realizacije programa

Redoviti program provodi se u 24 odgojno-obrazovne skupine na pet lokacija: Krklecova, Mlinska, Bregana, Celine i Hrastina. Odgojno-obrazovni rad temelji se na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju i podzakonskim aktima, Programskom usmjerenu odgoja i obrazovanja predškolske djece te Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, a prilagođen je razvojnim potrebama djece te socijalnim, ekonomskim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji djece polaznika našeg vrtića i sredine u kojoj živimo. Stručni rad s djecom baziran je i planiran na dobrom poznавању zakonitosti rasta i razvoja svakog pojedinog djeteta i uvažavanju svih njegovih postojećih osobnih i kulturoloških raznolikosti. Program se provodi u skladu s humanističkim, razvojnim i integriranim kurikulumom kroz paralelno odvijanje brojnih aktivnosti, poticanja suradnje, timskog rada, kvalitetne interakcije i uspostavljanje partnerskih odnosa između svih sudionika procesa, na svim razinama. Posebnu pažnju posvećujemo oblikovanju stimulativnog prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja u mnogobrojnim i različitim centrima aktivnosti, koji djecu potiču na igru, istraživanje, stjecanje novih znanja i vještina, te suradničko učenje i projektni rad u suradnji s odraslima. Svakodnevno provodimo igre i aktivnosti na vanjskim i u unutarnjim prostorima vrtića u svrhu poticanja razvoja motoričkih sposobnosti i navika zdravog načina života. Važan segment odgojno obrazovnog rada je inkluzija djece s teškoćama u razvoju. U zajedničkom cilju optimalnog razvoja djeteta, razvijamo, uključujemo i podržavamo roditelje kao partnere u odgoju i obrazovanju njihove djece.

Vremenik

Tijekom cijele pedagoške godine, od 1. rujna do 31. kolovoza, u sklopu radnog vremena vrtića od 6:00 do 17.30 sati.

Način vrednovanja programa

Program se vrednuje kroz dnevne, tjedne, mjesecne, tromjesečne i godišnje planove i valorizaciju provedbe istih, redovito praćenje provedbe poticajnih aktivnosti i dokumentiranje istih uz foto i video zapise te zajedničku refleksiju i samorefleksiju, dosjee djece, različite skale procjene, upitnike, testove, te zapisnike sastanaka, internih stručnih aktiva i odgojiteljskih vijeća.

3.2. PROGRAM PREDŠKOLE

Ciljevi programa

Opći cilj programa je osigurati svakom djetetu optimalne uvjete za razvijanje i unaprjeđivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala te poticati razvoj samostalnosti, pozitivne slike o sebi, samopouzdanja, samopoštovanja te druga znanja i vještine i kompetencije koje će mu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju.

Zadaće programa su:

- zadovoljavanje dječjih primarnih potreba
- unaprjeđivanje njege i brige za zdravlje djece
- razvijati u djeteta osjećaj sigurnosti i prihvaćenosti
- razvijati i jačati u djeteta pozitivnu sliku o sebi
- socijalizacija i senzibilizaciju djeteta na okolinu koja ga okružuje
- razvijanje individualnih potencijala svakog djeteta
- razvijati samostalnost djeteta
- razvijati radoznalost i kreativnost
- razvijati sposobnost spoznavanja vanjskog svijeta
- razvijati sposobnost gorovne, likovne i glazbene komunikacije
- razvijati osjećaj odgovornosti djeteta
- poticanje spontanih ponašanja i izražavanje potreba djeteta
- prepoznavanje i prevencija razvojnih poremećaja

Namjena programa

Program predškole namijenjen je djeci u godini dana pred polazak u školu s područja Grada Samobora, a koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja u dječjem vrtiću. Za djecu s teškoćama u razvoju provedba programa predškole osigurava se dvije godine prije polaska u školu.

Nositelj programa

Odgojiteljice Vesna Kartelo (jedna odgojno obrazovna skupina u objektu Krklecova) te Nada Jurković (druga odgojno-obrazovna skupina u objektu Krklecova).

Način ostvarivanja programa

Program će se provoditi u prostorima dnevnog boravka dviju odgojnih skupina redovitog programa u objektu Krklecova. U neposrednom radu s djecom kombiniraju se primjenjuju različite metode i oblici rada bazirani na humanističko-razvojnoj koncepciji odgoja i obrazovanja: verbalne metode, metode otkrivanja, metode istraživanja, problemske metode, metode promatranja, metode demonstracije, igra te metode pokazivanja kroz zajednički rad u skupini, rad u manjim skupinama, rad u parovima i individualni rad. Rad se organizira tako da se

izmjenjuju dinamične i statične aktivnosti djeteta, igra i rad, vodeći brigu prije svega, o zadovoljavanju općih i posebnih potreba djeteta. To podrazumijeva organizaciju, poticanje i provođenje sadržaja i aktivnosti koje su izravno ili neizravno povezane s ostvarenjem osobnog cilja djeteta, u skladu s njegovim interesima, potrebama i mogućnostima. U svrhu realizacije postavljenih ciljeva sadržaji i aktivnosti će se provoditi tako da se ono što se uči prilagođava djetetovim interesima, da se uvode raznolikosti i inovacije u igru, učenje i rad, da dijete aktivno sudjeluje u programu i dolazi do brze povratne informacije, da se kod djeteta njeguje njegova prirodna radoznalost i da se sadržaji i aktivnosti povezuju sa stvarnim životom. Program se, u skladu s interesima i mogućnostima obogaćuje aktivnostima izvan ustanove (posjeti, izleti, kulturne priredbe, kazališne predstave i sl.).

Vremenik

Program će se održavati u od 3. listopada 2022. do 31. svibnja 2023. godine od 16:30 do 19:30: dva puta tjedno u periodu od 3. listopada do 28. veljače i tri puta tjedno od 28.veljače do 31. svibnja. Ukupno trajanje programa je 250 sati godišnje

Način vrednovanja programa

Program se vrednuje dnevno, tjedno, mjesечно i tromjesečno putem zapažanja odgojitelja, foto i video dokumentacije, uradaka djece te procjenom spremnosti za školu od strane logopeda i psihologa. U vrednovanju će se koristiti liste za procjenu razvoja i interni obrasci za tromjesečno vrednovanje.

3.3. POSEBNI PROGRAMI

Dva su posebna programa u DV Izvor- cjelodnevni s učešćem njemačkog jezika koji se provodi u p.o. Mlinska i Montessori program koji se provodi u c.o. Gustava Krkleca

3.3.1. Cjelodnevni program s učešćem njemačkog jezika

Poznavanje stranih jezika u današnje vrijeme je od iznimne važnosti, a znanstvene spoznaje pokazuju da je predškolska dob povoljno životno razdoblje za usvajanje stranog jezika. U toj dobi djeca imaju sposobnost usvojiti čisti, pravilan izgovor svih glasova i melodiju jezika. Rano učenje stranog njemačkog jezika kod djece također pomaže razviti pozitivne stavove prema drugim kulturama i jezicima, kao i polaganju dobrih temelja za kasnije učenje stranih jezika te ima povoljne učinke na intelektualni i cjelokupni razvoj djeteta.

Ciljevi programa

Osnovni cilj program je omogućiti djeci predškolske dobi upoznavanje i usvajanje njemačkog jezika na njima prilagođeni način te poticati razvoj djetetovih komunikacijskih sposobnosti na njemačkom jeziku u svakodnevnim životnim situacijama.

Specifični ciljevi su:

- razvijanje interesa za usvajanje stranog jezika: omogućavanje djetetu da u igri i komunikaciji u spontanoj interakciji dijete-dijete, dijete-djeca, dijete-odgojitelj, na zanimljiv način razvije zanimanje i motivaciju za učenje stranog jezika
- razvijanje osjećaja za strani jezik: omogućiti djetetu da u skladu s njegovim sposobnostima i interesima, na osnovi kvalitetnog govornog modela stječe bitne elemente pri učenju jezika (pravilan izgovor, intonacija)
- Ovim programom se ujedno razvija i podržava zanimanje za usvajanje stranog jezika, razvija se osjetljivost za drugi fonološki sustav, razumijevanje i izražavanje na stranom jeziku.

Zadaće programa

- senzibilizirati djecu za rano učenje njemačkog jezika
- poticati i motivirati dijete na situacijsko učenje riječi
- poticati međusobnu komunikaciju djece na njemačkom jeziku
- razvijati interes djece za druge zemlje, kulture i običaje postupnim uvođenjem u svijet njemačke kulture i tradicije
- razvijanje u djece osjećaja sigurnosti i samopouzdanja u spontanom izražavanju na stranom jeziku
- njegovanje ispravnog izgovora, ritma i intonacije
- usvajanje osnovnog jezičnog rječnika i jezičnih struktura kroz komunikacijske sadržaje u igri, svakidašnjim aktivnostima u spontanoj interakciji
- razvijanje jezičnih vještina, posebice slušanja i govora
- poticanje djetetove želje za daljnjim učenjem stranog jezika u osnovnoj školi

Namjena programa

Program je namijenjen djeci u dobi od 3 godine do polaska u osnovnu školu.

Nositelji

Nositeljica za poludnevni dio programa s učešćem njemačkog jezika je odgojiteljica Natalija Gregorić koja je stručno osposobljena za provođenje programa njemačkog jezika (nositelj za učešće njemačkog jezika). Druga odgojiteljica u toj skupini je Katarina Haberle.

Način ostvarivanja programa

Program se provodi kao cijelodnevni redoviti program s poludnevnim učešćem njemačkog jezika u jednoj odgojno obrazovnoj skupini u područnom objektu Mlinska. Usvajanje stranog jezika integrirano je u odgojno obrazovni proces uz uvažavanje razvojnih i aktualnih potreba djeteta i područjima njegova tjelesnog razvoja i očuvanja zdravlja, emocionalnog i socijalnog razvoja i komunikacije. Komunikacija na stranom jeziku ostvaruje se spontano i opušteno primanjem i prenošenjem smislenih poruka, u prirodnim, životnim situacijama, od jutarnjeg dolaska i kroz organizirane aktivnosti u cijeloj skupini. Osnovni vokabular su riječi iz situacija bliskih djeci, a gramatičke strukture uvode se kroz pjesmice, brojalice, pokretne igre, dijalog ili igru, pripovijedanje, uvijek u situacijskom kontekstu. Skupina je dodatno opremljena gotovim didaktičkim sredstvima te materijalima koje izrađuju odgojitelji, a potrebni su u radu s djecom za usvajanje, ponavljanje ili utvrđivanje specifičnih znanja i sadržaja na njemačkom jeziku. Korištenjem autentičnih materijala i medija (stihova, pjesama, priča, knjiga, materijala za promatranje, televizijskih programa, filmova) prenose se jezični, ali i kulturni sadržaji. Djeca se uključuju u aktivnosti prema vlastitim željama: individualno, u paru, u manjim ili većim grupama. Glavno sredstvo učenja je ono što dijete čuje, izgovorena riječ, koja mora biti besprijeckorna, a dijete je doživljava ne samo slušanjem, nego kroz što je više moguće osjeta: gledanjem, opipom, okusom, mirisom, pokretom, u istraživanju i otkrivanju, u ulogama i slobodno. Dijete iskustveno ne doživljava ispravljanje, ocjenjivanje, procjenjivanje, ne prisiljava ga se na govor, na ponavljanje ili pjevanje, recitiranje i brojanje. Odgojiteljice od djece ne očekuju da govore, nego da se „uživljavaju“ u jezik. U tome ih se ne treba požurivati, jer se strani jezik na ovaj način uči poput materinskog - iz konteksta. Govor tijela, mimika i postupci odgojiteljica usmjereni su na podržavanje i uvažavanje svakog djeteta. Veselo duh i vedar pristup djetetu stvaraju opuštenu i sigurnu atmosferu. Odgojiteljice pažljivo i detaljno planiraju odgojno-obrazovni rad, ostvaruju ga tijekom godine i samoprocjenjuju se, imajući uvijek na umu viziju naše predškolske ustanove: *Sretno dijete, sretan čovjek, sretan svijet*. Organizacija provođenja programa je fleksibilna te se stalno se usklađuje s promjenama potreba djece i roditelja.

Vremenik

Program se provodi kontinuirano tijekom pedagoške godine od 1. rujna do 30. lipnja.

Način vrednovanja programa

Praćenje i kvaliteta organizacije rada provodi se na dnevnoj, tjednoj, tromjesečnoj i godišnjoj osnovi putem dnevnih zapažanja, foto i video zapisa, praćenja izričaja i uradaka djece te uz pomoć lista za praćenje psihofizičkog razvoja. Dodatno će se pratiti indikatori razine usvojenosti njemačkog jezika (motiviranost za učenje, izgovor, bogatstvo rječnika, razumijevanje riječi i izraza, kvaliteta izgovora, kvaliteta komunikacije na njemačkom jeziku). Odgojiteljice na tjednoj i mjesecnoj

razini prikazuju roditeljima retroaktivne preglede provedenih aktivnosti te na taj način, kao i putem individualnih razgovora pružaju povratnu informaciju roditeljima, a roditelji se uključuju u vrednovanje programa.

3.3.2 Montessori program

Montessori metoda je filozofija odgoja koja objedinjuje teoriju ličnosti i razvoja i pedagoške tehnike temeljene na poštivanju prava djeteta, njegovih prirodnih sposobnosti i ljubavi prema djetetu. Osnovno načelo rada u Montessori skupini je upoznavanje djeteta, promatranje njegovog razvoja i uočavanje njegovih posebnih interesa. Marija Montessori naglašavala je važnost promatranja djece kakva ona zaista jesu a ne onakvima kakvima bi odrasli željeli da budu. Osmislila je metodu koja, uvažavajući ličnost djeteta vodi dijete k osamostaljenju.

Cilj programa

Individualiziranim pristupom djeci, posebno oblikovanim i pripremljenim materijalima, u strukturiranoj okolini, poticati cijeloviti razvoj djeteta (tjelesni i psihomotorni, socio-emocionalni i spoznajni razvoj, komunikaciju i stvaralaštvo). Odgajati djecu za mir, toleranciju, slobodu.

Zadaci programa su:

- Osigurati poticajnu okolinu za zadovoljavanje dječjih potreba.
- Poticati dječju samostalnost, razvijati samopouzdanje i pozitivnu sliku o sebi.
- Omogućiti djetetu zadovoljavanje potrebe za kretanjem, utjecati na razvoj motorike kroz prirodne oblike kretanja.
- Razvijati u djeteta okulomotornu koordinaciju i gipkost sitnih mišićnih skupina.
- Zadovoljiti potrebu za raznolikom stimulacijom kojom se utječe na razvoj osjetilnosti – vizualne, slušne, taktilne, olfaktorne i gustativne.
- Poticati razvoj polarizacije pažnje.
- Razvijati u djeteta sposobnost spoznavanja svijeta, uočavanja veza i odnosa među stvarima i pojавama i sposobnost rješavanja problema.
- Zadovoljiti potrebu za međusobnom komunikacijom i utjecati na razvoj sposobnosti komunikacije s književnim, likovnim, glazbenim djelima.
- Razvijati u djeteta stvaralačka svojstva koja ono spontano pokazuje, osobito isprobavanje i istraživanje, želju za učenjem i otkrivanjem.
- Dati djetetu mogućnost da samo kontrolira svoj rad, uočava i ispravlja pogreške.

- Pratiti razdoblja posebne osjetljivosti kod svakog djeteta i individualno djelovati u skladu s tim.
- Redovito informirati roditelje o napretku djeteta.
- Razvijati sposobnost uspostavljanja i održavanja odnosa međusobnog uvažavanja.
- Voditi djecu u rješavanju problemskih situacija i poticati ih na samostalno rješavanje problema.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci u dobi od tri godine do polaska u školu

Nositelji programa

U skladu s načelima Montessori metode, skupinu vode tri odgojiteljice, koje su završile specijaliziranu edukaciju iz područja Montessori pedagogije u Stručno-razvojnom centru Montessori u Zagrebu: Bettina Renate Moštak, Sanja Halapa i Zdenka Ladišić.

Način ostvarivanja programa

Program se provodi u objektu Krklecova u jednoj skupini u prostoru dnevnog boravka s posebnim sanitarnim prostorom, vanjskom garderobom i natkrivenom terasom. U program su uključena djeca s teškoćama u razvoju uz podršku osobnog asistenta.

Uvjeti za ostvarivanje programa

Montessori program određuje vrlo stroge norme u strukturiranju i oblikovanju materijalne sredine i ponašanju odraslih. U pripremljenoj okolini ključnu ulogu za poticanje cijelovitog razvoja djeteta ima didaktički pribor posebno izrađen po Montessori standardima. Pribor se postavlja tako da vodi dijete od lakoće prema težim vježbama, od konkretnog pribora prema apstraktnijem, od lakoće prema zahtjevnijoj razini, od cijelovitog prema pojedinačnom. Pripremljena okolina utječe i na socijalne odnose, mora odgovarati određenoj kulturi i običajima i unositi osjećaj ljepote i sklada.

U pripremanju okoline poštuju se sljedeći zahtjevi:

- Ljepota i atmosfera - prostor mora biti čist i uredan, ispunjen umjetničkim slikama, biljkama za koje se uz odgojitelje brinu i djeca;
- Prostor, namještaj i veličina: u prostoru ima dovoljno mjesta za kretanje; uz prostor za zajedničke i aktivnosti u manjim skupinama, postoje i radne površine (stolovi i mali tepisi) za individualni rad. Namještaj je prilagođen visini djeteta i svijetlih boja, police niske, pregledne i otvorene, kako bi djeca sve mogla koristiti bez pomoći odraslih.

- Mješovite dobne skupine potiču socijalni razvoj; različiti stupnjevi razvoja omogućuju raznovrsnost socijalnih kontakata. Starija djeca spontano pomažu mlađoj, preuzimaju odgovornost i jačaju samopouzdanje. Mlađa djeca promatraju djelatnost starije i pokušavaju isto, traže pomoći ako im je potrebna (sigurnost i spoznaja da mogu tražiti pomoći od odraslih i od djece).
- Montessori odgojitelj mora odgovoriti potrebama različitih razvojnih razina, mora prilagoditi vježbe koje priprema interesu djece, odgovarajućim ponudama pribora i djelatnosti stvoriti djetetu uvjete za odgovarajući brzi ili polagani, vlastiti tempo.
- Red: svaki predmet u sobi ima svoje mjesto. Važno pravilo u Montessori prostoru je: nakon rada s nekim priborom potrebno ga je vratiti na mjesto gdje je bio i u stanju kojem je bio. Ako se pribor sastoji od više dijelova, oni su složeni na poseban podmetač koji dijete samo može prenijeti do mjesta na kojem želi raditi.
- Specifičnost Montessori pribora (uz dostupnost, poticanje aktivne djetetove djelatnosti, primjerenosti potrebama i sposobnostima) je i autokorektivnost pa dijete može samostalno ispravljati pogreške u radu.
- Uz originalni Montessori pribor odgojitelj dodatno priprema materijale za rad koji odgovaraju našoj kulturi i običajima u području praktičnog života (vježbe za poticanje samostalnosti), vježbi za poticanje osjetilnih sposobnosti, vježbi za matematiku, vježbi za poticanje govora i vježbi kozmičkog odgoja (priroda i društvo); na temelju kriterija koje je za takvu vrstu pribora postavila Marija Montessori u Montessori dječjim kućama.
- Uz Montessori pribor i materijale sastavni dio prostora su i likovni materijali, umjetnički predmeti, glazbala i sadržaji vezani uz glazbenu umjetnost.

Dijete traži pomoći odrasle osobe, ali ne da radi umjesto njega nego da ga nauči obavljati svoje poslove. Nije dovoljno napraviti za dijete predmete primjerenih oblika i dimenzija, potrebno je pripremiti odraslu osobu da mu bude od pomoći. U Montessori okolini koja je prilagođena djetetu, djeca potrebu za samopotvrđivanjem izražavaju rečenicom "POMOZI MI DA NAPRAVIM SAM".

Vremenik

Program se provodi kao cijelodnevni program kontinuirano kroz pedagošku godinu od 01. rujna do 30. lipnja.

Način vrednovanja programa

Program će se vrednovati na dnevnoj, tjednoj, mjesечноj, tromjesečnoj i godišnjoj razini kroz dnevna zapažanja, foto i video zapise odgojno obrazovnog rada te praćenjem izričaja i uradaka djece. U vrednovanju rada koristit će se liste praćenja psihofizičkog razvoja te ankete za tromjesečnu valorizaciju odgojno-obrazovnog

rada. Roditeljima će tjedni i mjesecni pregledi odgojno obrazovnog rada biti dostupni putem panoa.

3.4. KRAĆI PROGRAMI

3.4.1. Folklorna igraonica

Ciljevi programa

Cilj folklorne igraonice je upoznati djecu s narodnim običajima, tradicijskim plesovima, pjesmama, nošnjama i igrami svih folklornih zona u Hrvatskoj (alpska, panonska, jadranska i dinarska).

Zadaci folklorne igraonice su:

- razvijati senzibilitet u djeteta prema nacionalnoj baštini i tradiciji
- razvijati i omogućavati djetetov izričaj kroz ritam, rimu, pokret, pjesmu i glazbu
- razvijati motoriku, osobito koordinaciju u prirodnim oblicima kretanja, fleksibilnost i gipkost
- razvijati sposobnost druženja s drugom djecom kroz igru i ples
- razvijati u djeteta samostalnost, samopouzdanje i zadovoljstvo u vlastitoj aktivnosti

Namjena programa:

Folklorna igraonica namijenjena je djeci u dobi od 4 godine do polaska u školu. Predviđen broj djece u igraonici je od 8 do 18.

Nositelj programa

Program provode posebno educirane odgojiteljice Tijana Kupres i Ivana Đurđević

Način ostvarivanja programa

Program će se provoditi u polivalentnom prostoru u objektu Krklecova te u sobi odgojne skupine u objektu Mlinska. Program se ostvaruje tako da se djetetu kroz igru, pjesmu i pokret što više približi folklorno stvaralaštvo. U osnovi programa su glazba, pokret i narodne nošnje. Sadržaji uključuju: elementarne igre i brojalice, male tjelesne aktivnosti, igre s pjevanjem, kraće pjesme i plesove iz svih krajeva Hrvatske, osobito iz Sjeverozapadne Hrvatske i samoborskog kraja. Teme su vezane uz kalendar (godišnja doba, blagdani).

Vremenik

Igraonica se održava u periodu od 1. listopada do 30. svibnja, dva puta tjedno po jedan sat izvan radnog vremena vrtića.

Način vrednovanja

Vrednovanje će se provoditi kroz dnevna zapažanja odgojiteljice koja će se nadopunjavati fotografijama, audio zapisima i video zapisima. Javnim nastupima za roditelje i širu publiku prikazat će se što su djeca naučila i usvojila.

3.5. PROGRAMI KOJI OBOGAĆUJU REDOVITI PROGRAM

3.5.1. CAP program

CAP je program prevencije zlostavljanja djece namijenjen djeci u godini pred polazak u školu. Istraživanja i literatura o zlostavljanju i zanemarivanju djece u Hrvatskoj i u svijetu konzistentno pokazuju visoke postotke izloženosti djece zlostavljanju. Tako podaci istraživanja Poliklinike za zaštitu djece Grada Zagreba iz 2006. godine pod nazivom „Prevalencija zlostavljanja i zanemarivanja djece u Hrvatskoj“ pokazuju da je 15,9% djece bilo je izloženo tjelesnom zlostavljanju, 16,5% emocionalnom te 13,7% spolnom zlostavljanju.

Opći cilj

Cilj CAP programa je smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja kroz: pružanje kvalitetnih informacija, poučavanje učinkovitim prevencijskim strategijama te osnaživanje njima važnih odraslih, roditelja i zaposlenika vrtića, da im pruže kvalitetniju podršku.

Specifične zadaće

U odnosu dijete:

- jačanje osjećaja samoefikasnosti i samopouzdanja te smanjivanje osjećaja bespomoćnosti i straha
- informiranje djece o potencijalno opasnim situacijama
- jačanje pozitivnih strategija kod djece za sprečavanje vlastite viktimizacije
- učenje djece o njihovim pravima te načinima kako mogu zaštiti svoja prava
- usmjeravanje djece na socijalnu mrežu i povećavanje vjerojatnosti traženja pomoći u situacijama nasilja, zlostavljanja i slično
- poboljšati komunikaciju između djece i odraslih sudionika odgojno - obrazovnog procesa

U odnosu na odgojitelje i druge djelatnike

- pružiti stručnu i točnu informaciju o zlostavljanju, odnosno razbiti mitove
- osnažiti odgojitelje i ostale sudionike procesa te im pružiti informaciju o tome kako mogu zaštiti dijete
- educirati odgojitelje o identifikaciji djece koja su možda bila zlostavljana
- educiranje o zakonskim pravima, odgovornostima i izvorima pomoći
- jačanje profesionalnih kompetencija u okviru komunikacije s djecom i strategija ojačavanja djece
- razvoj vještina komunikacije u slučajevima ako se dijete povjeri odrasloj osobi

U odnosu na roditelje i lokalnu zajednicu:

- pružiti stručnu i točnu informaciju o zlostavljanju, odnosno razbiti mitove
- osnažiti roditelje te im pružiti informaciju o tome kako mogu zaštiti svoje i tuđe dijete
- educiranje o zakonskim pravima, odgovornostima i izvorima pomoći
- jačanje profesionalnih kompetencija u okviru komunikacije s djecom i strategija ojačavanja djece
- osnaživanje roditeljskih kompetencija kroz znanja o pravima djece

Namjena programa

Program je namijenjen svim djelatnicima vrtića, djeci u godini dana pred polazak u školu i njihovim roditeljima

Nositelji programa

Nositelji programske aktivnosti su posebno educirani odgojitelji i stručni suradnici koji su završili edukaciju za provedbu CAP programa. Ove pedagoške godine u vrtiću će biti formirana dva CAP tima te će program provoditi logopedinja Nikolina Herceg Beljak, psihologinja Sanja Bartaković i odgojiteljice: Jasmina Pasarić, Tijana Kupres i Irena Vehovčić.

Način ostvarivanja programa

CAP program se sastoji od 3 dijela koja uključuju osoblje vrtića, roditelje i djecu:

1. Predavanja za odrasle (osoblje i roditelje)
2. Radionice za djecu
3. Vrijeme za razgovor nakon radionice

U dijelu namijenjenom djeci program obuhvaća:

1. aktivnosti za pripremu djece (provode ju odgojiteljice prije provođenja radionice, integrirano u programu skupine)
2. tri dječje radionice (provodi CAP tim)
3. aktivnosti koje se provode nakon radionice (CAP tim i odgojiteljice u odgojnoj skupini, integrirano u programu skupine).

Dječja radionica sadrži:

- Uvodni razgovor o pravima djece
- Igrokazi i strategije:
 - o Dijete protiv djeteta
 - o Neznanac protiv djeteta
 - o Poznata odrasla osoba protiv djeteta
 - o Povjeravanje osobi od povjerenja
- Individualni razgovori s djecom

Vremenik

Tablica 1 - Provedba aktivnosti CAP programa po mjesecima

AKTIVNOSTI	VRIJEME REALIZACIJE	NOSITELJI
Priprema tima, koordinacija voditelja i Udruge roditelja Korak po korak	studen, ožujak	psihologinja Sanja Bartaković
Predavanje za sve zaposlenike vrtića	ožujak	Psihologinja Sanja Bartaković
Radionica za matične odgojitelje o provedbi pripremnih i podržavajućih aktivnosti	travanj	psihologinja Sanja Bartaković
Roditeljski sastanak za roditelje djece odgojnih skupina: Tratinčice, Mravi, Ježići, Schmetterling, Sunce, Tintilinići, Krijesnice i Vjeverice	travanj	logopedinja Nikolina Herceg Beljak, psihologinja Sanja Bartaković i odgojiteljice: Jasminka Pasarić, Tijana Kupres i Irena Vehovčić
Provodenje trodnevnih radionica u odgojnim skupinama: Tratinčice, Mravi, Ježići, Schmetterling, Sunce, Tintilinići, Krijesnice i Vjeverice	svibanj	logopedinja Nikolina Herceg Beljak, psihologinja Sanja Bartaković i odgojiteljice: Jasminka Pasarić, Tijana Kupres i Irena Vehovčić
Diseminacijske aktivnosti i suradnja s Udrugom roditelja Korak po korak	tijekom godine te po potrebi svibanj i lipanj	psihologinja S. Bartaković

Vrednovanje programa

- evaluacijski upitnici za predavanja za roditelje
- evaluacije od strane odgojitelja nakon provedenih radionica za djecu
- etnografski prikazi (fotografska i video- dokumentacija, izjave djece, dječji crteži)

3.5.2. EKO program

Tijekom pedagoške godine 2011./12. krenulo se s provođenjem programa iz područja odgoja i obrazovanja za okoliš. Tada je podignuta prva Zelena zastava u Gradu Samoboru. Centralni objekt Krklecova je 2018. godine prvi put ostvario planirani status podizanjem Zelene zastave i pridružio se područnom objektu Mlinska. Prethodne pedagoške godine područni objekti Mlinska i Krklecova obnovili su srebrni status Eko vrtića. Tijekom pedagoške godine 2021./2022. planski se nastavilo s provođenjem projekata iz područja odgoja i obrazovanja za okoliš. Trenutačno je u program uključeno 12 odgojnih skupina u dva objekta. Ovaj međunarodni program u RH uspješno vodi Udruga Lijepa naša u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja i Agencijom za odgoj i obrazovanje te Zakladom za odgoj i obrazovanje za okoliš koja je međunarodni voditelj i koordinator projekta. U protekloj pedagoškoj godini DV Izvor je zadobio Zlatni status Eko vrtića, te planiramo kontinuirano nastaviti s radom prema stjecanju dijamantnog statusa. Nastavljamo s programom koji je planiran u skladu s redovnim planom i programom odgojno-obrazovnog rada u dječjem vrtiću a u skladu s programskim usmjerenjem.

Ciljevi programa

Jedan od ciljeva na kojima se temelji program rada Udruge Lijepa naša je upravo promicanje ekoloških spoznaja, posebno odgoj djece i mladeži o potrebi i načinu očuvanja okoliša. Sudjelovanje u programu doprinosi razvijanju svijesti o važnosti, povezanosti i čuvanju svih eko sustava te ulozi čovjeka, i razvoju ekološke osjetljivosti. Cilj je razviti kod djece sposobnost da uočavaju i prihvataju različitosti, da jačaju kulturni i nacionalni identitet, usvajaju zdravi stil života i pozitivan stav prema okolišu. Isto tako programom se nastoji ugraditi odgoj i obrazovanje za okoliš u sve segmente odgojno obrazovnog sustava i svakodnevni život djece i djelatnika vrtića

Namjena programa

Program je namijenjen svoj djeci i radnicima DV „Izvor“.

Nositelji programa

Nositelji programa su sve skupine u objektima Mlinska i Krklecova. Konstantno zbrinjavanje otpada na ekološki prihvatljiv način na nivou ustanove

provodit će sve skupine i pojedinci. Eko projektima obuhvaćene su različite teme povezane sa zdravljem, prehranom, biljnim i životinjskim svijetom, očuvanjem energije, otpadom, hrvatskom tradicijskom baštinom, a aktivnosti vezane uz projekt provodit će se u svim odgojno obrazovnim skupinama. Vrški koordinator je logopedinja Nikolina Herceg Beljak.

Način ostvarivanja programa

Ekologija je način života i trudimo se da u našem vrtiću kroz svakodnevne aktivnosti i rad s djecom stalno bude prisutna svijest o tome što možemo učiniti za našu planetu i živi svijet oko nas. Prihvatali smo sugestije UNESCO-a koje govore o tome da djeca moraju doći u neposredan i osoban dodir s ljepotom i raznolikošću prirode te da je ljubav prema prirodi ono što će od djece učiniti odgovorne građane. Nastojimo osvijestiti kod djece i odraslih da «otpad nije smeće» i da ga možemo i dalje koristiti reciklirajući ga, da se stvarima koje bismo možda bacili u smeće možemo igrati i iskoristiti ih na razne kreativne načine, pa tako konstantno zbrinjavamo otpad na ekološki prihvatljiv način na razini ustanove, skupina i pojedinaca. Također na sličan način pristupamo problematici iskorištavanja vodnih bogatstava i energije. Smatramo važnim i sudjelovanje u promicanju naše kulturne baštine i stjecanja znanja o tome kako su živjeli naši stari. U skladu s odlukom eko-odbora kontinuirano će se nastaviti s radom na temama: Otpad (Nije smeće sve za vreće), Zdrav život i lijep okoliš (pozitivan odnos prema okolišu), Biološka raznolikost- biljni svijet oko nas i Eko-etno (očuvanje etno baštine). Tijekom 2022./2023. pedagoške godine će se obilježiti i važni ekološki dani (Dan planete Zemlje, Dan voda, Dan šuma i sl.).

Vremenik

Program se provodi tijekom cijele pedagoške godine

Način vrednovanja programa

Program se vrednuje uz pomoć zapažanja, foto i video dokumentacije, uradaka djece, radova djece i odgojitelja te zajedničkih refleksija svih sudionika projekta na razini objekta.

3.6. PROGRAMI VANJSKIH SURADNIKA U PROSTORU VRTIĆA

Vrtić za potrebe izvođenja dodatnih programa za djecu predškolske dobi omogućava korištenje svojih prostorija. U vrtiću se održavaju kraći programi keramičke radionice, dječjeg zuba i engleskog jezika.

3.6.1. Keramička radionica

Keramička radionica se svake godine formira po potrebi, odnosno interesu djece i roditelja.

Ciljevi programa

Cilj keramičke radionice je upoznavanje s novim materijalom – glinom i što se sve s njom može izraditi kroz igru. Zadaci keramičke radionice su:

- razvijati u djeteta kreativnost
- razvijati i omogućavati djetetov izričaj kroz modeliranje
- razvijati okulo-motoriku, preciznost za detalje
- razvijati sposobnost druženja s drugom djecom
- razvijati u djeteta samostalnost, samopouzdanje i zadovoljstvo u vlastitoj aktivnosti

Namjena programa

Program je namijenjen djeci u dobi od 5 godina do polaska u školu.

Nositelj programa

Program provodi posebno educirana odgojiteljica Gizela Kovačić Ulle.

Način ostvarivanja programa

Program se provodi u posebnoj keramičkoj sobi u područnom objektu Mlinska. Program se ostvaruje kroz individualni rad i rad u maloj grupi. Djeca izrađuju sadržaje od gline koje su imali prilike neposredno doživjeti opažanjem, kroz priču ili glazbu.

Vremenik

Program traje od 6. rujna do 16. lipnja tekuće pedagoške godine. Provodi se jedan puta tjedno u trajanju dva školska sata.

Način vrednovanja programa

Program se vrednuje organizacijom izložbi i prezentacijom radova na razini radionica i na razini vrtića.

3.6.2. Engleski jezik „Littera“

Program učenja engleskog jezika provode vanjski suradnici u objektima DV Izvor. Rano učenje stranog engleskog jezika kod djece pomaže razviti pozitivne stavove prema drugim kulturama i jezicima, kao i polaganju dobrih temelja za kasnije učenje stranih jezika te ima povoljne učinke na intelektualni i cjelokupni razvoj djeteta. Želja djece i roditelja za ranim učenjem engleskog jezika pokazuje se kao potreba zbog sve veće informatizacije, turističkog usmjerenja našeg kraja, te učenja stranog jezika od prvog razreda osnovne škole. Iz toga proizlazi pojačani interes, a time i potreba za ponudom programa ranog učenja engleskog jezika u skladu s djetetovim bićem kroz spontane igre i aktivnosti.

Ciljevi programa

Cilj kraćeg programa učenja engleskog jezika je stvarati adekvatne poticaje i okruženje za cijelokupni razvoj djeteta, posebno one kojima će se zadovoljiti djetetova potreba za učenjem stranog jezika, tako da će se rano učenje engleskog jezika realizirati kroz situacijski pristup rada s djecom. Zato biramo aktivnosti koje su zabavne, lako pamtljive, sa sadržajima bliskim djeci, uz pokret, iz života djece. Naglasak je na podržavanju djetetova interesa za engleski jezik, njegovo razumijevanje i prakticiranje u svakodnevnim spontanim situacijama i planiranim aktivnostima.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci u dobi od 4 godina do polaska u školu. Maksimalan broj djece u grupi je 15.

Nositelj programa

Program provode posebno educirani voditelji.

Način ostvarivanja programa

Program se provodi u zbornicama objekata Krklecova, Mlinska i Bregana. Aktivnosti i sadržaji imaju polazište u razvoju i potrebama djece koja će se uključiti u program, stoga nije moguće unaprijed propisati cijeloviti program. Pri tome je ključan uvjet za učenje engleskog jezika učenje kroz igru, što uključuje raznovrsnost poticaja, integracijski pristup, maksimalnu uključenost djece u aktivnost putem motivacijskih tehnika, mogućnost za kreativno izražavanje, izražavanje osjećaja, izbora aktivnosti i slično. Sadržaji rada koji će se obrađivati vezani su za usvajanje pojmoveva (riječi-fraza) tematskih cjelina koje su najbliže djeci, te su prilagođeni djetetovim interesima, iskustvima, znanju, dobi i okruženju u kojem živi. Program predviđa sljedeće aktivnosti: govorenje (ponavljanje, recitiranje, dijalozi i sl.), praktične i radne (rezanje, lijepljenje), konstruiranja (izrada), društvene i društveno-zabavne (javne svečanosti prigodom blagdana ili važnijih događaja, proslava i dr.), raznovrsnog djetetova izražavanja i stvaralaštva (pjevanje, sviranje, crtanje), govorno i scensko izražavanje (kratke dramatizacije, igrokazi, dijalozi i sl.), ples, izražavanje cijelokupnom motorikom (TPR – total physical response), istraživačko-spoznajne. Oblici rada su individualni rad, rad u paru, rad u manjim skupinama i timski rad.

Vremenik

Program se provodi od listopada do lipnja kroz dva susreta tjedno, odnosno 2 sata u trajanju po 45 minuta, u terminima prema mogućnostima odgojno-obrazovnog plana i programa predškolske ustanove u kojoj se izvodi.

Način vrednovanja programa

U praćenju i vrednovanju programa sudjeluju voditelji programa, roditelji i sustručnjaci. Načini praćenja su: analiza sadržaja i aktivnosti, izrada mape (portfolia) s uradcima djece, prezentacije postignuća i metode rada, video i foto zapisi, vođenje pedagoške dokumentacije, samoprocjena pedagoškog rada voditelja, anketa za roditelj Indikatori postignuća su: motiviranost djece za aktivnosti na engleskom jeziku, razumijevanje sadržaja: riječi, fraza i uputa, spontano korištenje engleskih riječi i fraza u igri djece, zadovoljstvo roditelja, kvalitativni i kvantitativni podaci o praćenju programa, akcijska istraživanja, kvalitativna i kvantitativna obrada dobivenih podataka o program.

3.6.3. Dječji zbor "Smiješak"

Ciljevi programa

Cilj dječje udruge Smiješak je rad s djecom predškolske i rane školske dobi na usvajaju glazbenih sadržaja prilagođenih uzrastu. Program rada usmjeren je na razvoj dječjih glazbenih sposobnosti kroz glazbeno opismenjavanje, osvještavanje ritma i intonacije i priprema djece na daljnje bavljenje glazbom. Većina djece koja pohađa zbor, obrazovanje nastavlja u glazbenoj školi.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci do 14 godina, uključujući i djecu s teškoćama u razvoju.

Nositelj programa

Program provodi prof. Vesna Radinčić.

Način ostvarivanja programa

Program se provodi u popodnevnim satima u prostoru odgojne skupine u objektu Mlinska. Provodi se u dvije dobne skupine te potiče razvoj interesa djeteta za glazbom. Djeca se kroz igru i pjesmu potiču na razvijanje i promicanje glazbenih sposobnosti.

Način vrednovanja programa

Organiziranjem prigodnih programa za javnost (sudjelovanje na Fašniku, Dan planeta zemlje, Noćna trka Samobora, godišnji koncert - rođendan zbara), sudjelovanjem na dječjim festivalima (Požega, Velika Gorica, HDF Vatroslav Lisinski) gdje djeca prezentiraju svoj rad te se upoznaju s radom drugih zborova. Sva znanja i vještine koje djeca, u ovoj dobi steknu na javnim nastupima, temelji su za buduće opće i glazbeno obrazovanje.

4. BITNI ZADACI ODGOJNO – OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

Na nivou ustanove definirane su trajne zadaće koje se provode kontinuirano iz godine u godinu na više ili manje sličan način uvažavajući specifičnosti svake generacije, svake skupine i svakog djeteta i zadaće za unaprjeđenje odgojno obrazovnog rada koje se svake godine iznova definiraju ovisno o potrebama cijelokupne ustanove.

4.1. ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE U KONTINUITETU

Trajne zadaće na nivou ustanove

1. Praćenje i olakšavanje procesa prilagodbe na vrtić
2. Stvaranja suradničkog ozračja u odgojno-obrazovnoj ustanovi i uspostavljanja partnerskih odnosa između svih sudionika odgojno obrazovnog procesa: dijete-dijete; odrasli-dijete i odrasli-odrasli
3. Oblikovanje poticajne prostorno materijalne sredine
4. Nastavak provedbe eko programa
5. Planiranje i vrednovanje odgojno obrazovnog rada
6. Fleksibilna organizacija poslijepodnevnog odmora za svu djecu koja nemaju potrebe za spavanjem s naglaskom na planiranje poticaja i aktivnosti
7. Briga i skrb za djecu s posebnim potrebama
8. Priprema za školu djece školskih obveznika

Zadaci za unaprjeđenje rada ove pedagoške godine su:

1. Podizanje kvalitete okruženja ustanove
2. Dokumentiranje odgojno obrazovnog procesa
3. Implementacija CAP Programa
4. Unaprjeđenje inkluzije djece s teškoćama u razvoju
5. Prepoznavanje, identifikacija i poticanje razvoja potencijalno darovite djece
6. Sigurnosni program

4.2. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA

- obilježavanjem važnih datuma, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

Tablica 2 - Popis važnih datuma

MJESEC	DATUM
RUJAN	08.09. Međunarodni dan pismenosti 10.09. Hrvatski olimpijski dan 16.09. Dan zaštite ozona

	21.09. Međunarodni dan mira 22.09. Europski dan bez automobila 23.09. Kalendarski početak jeseni <u>zadnja subota u rujnu- međunarodni dan osoba oštećena sluha</u>
LISTOPAD	01.10. Međunarodni dan starijih osoba <u>05.-11.10.prvi puni tjedan u listopadu</u> Dječji tjedan 04.10. Svjetski dan zaštite životinja 08.10. Dan neovisnosti 10.10. Dan zahvalnosti za plodove zemlje (dan kruha) 14.10. Međunarodni dan bijelog štapa 16.10. Svjetski dan hrane <u>17.10.treći vikend u listopadu-</u> Dan grada Samobora 18.10. Dan kravate 20.10. Svjetski dan jabuka, <u>Jesenske svečanosti u DV</u> <u>22.10. Međunarodni dan pažnje posvećene mucanju i govornim teškoćama</u> <u>28.10. Svjetski dan animiranog filma</u> 31.10. Međunarodni dan štednje Mjesec hrvatske knjige
STUDENI	01.11. Blagdan svih svetih <u>19.6.11. Međunarodni dan tolerancije</u> <u>19.11. Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad djecom</u> <u>20.11. Međunarodni dan djeteta – dan dječijih prava</u>
PROSINAC	03.12. Međunarodni dan <u>invalida-osoba s invaliditetom</u> 06.12. Sveti Nikola 10.12. Dan ljudskih prava (UN) 13.12. Sveta Lucija 21.12. Kalendarski početak zime 24.12. Badnjak 25.12. BOŽIĆ
SIJEČANJ/ VELJAČA	<p>SIJEČANJ</p> <p>01.01. Nova godina 10.01. (i 2.05.) Svjetski dan smijeha 21.01. Međunarodni dan zagrljaja</p> <p>VELJAČA</p> <p><u>04.02.-prva nedjelja u mjesecu</u>- Međunarodni dan života</p> <p>11.02. Dan bolesnika 14.02. Valentinovo <u>21.02. Međunarodni dan materinjeg jezika</u> FAŠNIK</p>
OŽUJAK	<p><u>02.03. Svjetski dan knjige</u> 08.03. Međunarodni dan žena <u>14.03. međunarodni dan rijeka</u> 19.03. Dan očeva u HR (Sv. Josip) / <u>Dan lastavica</u> <u>20.03. Međunarodni dan sreće</u> 21.03. Svjetski dan zaštite šuma 21.03. Prvi dan proljeća 21.03. Svjetski dan sindroma Down 22.03. Svjetski dan voda 27.03. Međunarodni dan kazališta <u>zadnji tjedan u ožujku Tjedan zdravih usta i zuba</u></p>

Formatted: Font: Italic

Formatted: Font: Italic

TRAVANJ	02.04. Međunarodni dan dječje knjige 02.04. Svjetski dan svjesnosti o autizmu 04.04. Uskrs 07.04. Svjetski dan zdravlja 09.04. Uskrs 22.04. Dan planeta Zemlja 22.04. Dan hrvatske knjige 28.04. Dan pasa vodiča 29.04. Međunarodni dan plesa zadnji tjedan u travnju UN tjedan sigurnosti u prometu
SVIBANJ	01.05. Praznik rada / dan zaštite nosoroga 02.05. Svjetski dan delfina 03.05. Svjetski dan sunca 04.05. Sv. Florijan – Dan vatrogasaca 09.05. Majčin dan-druga nedjelja u svibnju – Majčin dan Cvjetni korzo 15.05. Međunarodni dan obitelji 18.05. Međunarodni dan muzeja 22.05. Međunarodni dan biološke raznolikosti 25.05. Međunarodni dan sporta 29.05. Svjetski dan sporta
LIPANJ	01.06. međunarodni dan djece/međunarodni dan roditelja 05.06. Svjetski dan okoliša 08.06. Svjetski dan oceana/Tijelovo 15.06. Tijelovo-Svjetski dan hrane 21.06. Prvi dan ljata 21.06. Svjetski dan glazbe 25.06. Dan državnosti RH 26.06. Međunarodni dan borbe protiv zlorabe droga Dan dječjeg vrtića Izvor
SRPANJ /KOLOVOZ	SRPANJ 11.07. Međunarodni dan stanovništva 16.07. Dan biciklista KOLOVOZ 05.08. Međunarodni dan prijateljstva 15.08. Velika Gospa 24.08. Dan roda

5. STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA VRTIĆA

Dosadašnje valorizacije programa ukazala su na visoku kvalitetu internih oblika stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih djelatnika. Naglasak se stavlja na osposobljavanje odgojitelja i drugih stručnih suradnika za istraživanje i aktivno promišljanje odgojno obrazovne prakse i dijeljenje iskustava sa sručnjacima i roditeljima. Stručno usavršavanje unutar ustanove provodit će se prema rasporedu i temama članova stručno razvojne službe ili pojedinih odgojitelja.

➤ **STRUČNA USAVRŠAVANJA PEDAGOG**

1. Planiranje i vrednovanje odgojno-obrazovnog rada tromjesečno na nivou specifičnosti i potreba svakog objekta .

- U mjesecu listopadu za listopad-studeni-prosinac
- U mjesecu siječnju za siječanj-veljača-ožujak
- U mjesecu travnju za travanj-svibanj-lipanj
- U mjesecu lipnju za srpanj – kolovoz (ljetni plan rada)

2. Radionice razmjene i iskustvene podrške (RIRP)

Svaki mjesec (tijekom sedam mjeseci) u tri skupine: za odgojitelje jasličkih skupina, za odgojitelje mlađih i srednjih vrtičkih skupina i za odgojitelje starijih i predškolskih skupina, u jutarnjem terminu (za popodnevnu smjenu) i u popodnevnom terminu (za jutarnju smjenu).

Cilj je: jačanje, poticanje i osvještavanje kompetencije odgojitelja međusobnom razmjenom iskustava i podrške u odgojno-obrazovnom radu po predloženim temama i temama koje će proizaći iz naših potreba tijekom godine, osvježavajući ih pročitanom literaturom konkretnim primjerima, diskusijama, kvalitetnim analizama, temama prema potrebi.

Teme :

➤ Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj

- Dokumentiranje u planiranju i oblikovanju kurikuluma vrtića
- Oblici dokumentiranja

➤ Razvojne mape za djecu

- Razvojne mape za djecu
- Mapa profesionalnog razvoja odgojitelja

- Razvojna mapa skupine
- Suradnja s roditeljima
- Stavovi odgojitelja koji obeshrabruju suradnju i potporu

➤ Analiza problema (ili izazova) u odgojno-obrazovnom radu

Sadržaj: Sudionici radionice će ranije biti anonimno ispitani putem anketnog upitnika o poteškoćama s kojima se susreću u svakodnevnom odgojno-obrazovnom radu. Na radionici će se poticati razmjena mišljenja, iskustava i znanja te će se zajednički analizirati istaknute situacije iz prakse.

- Životne situacije u dj.vrtiću na primjeru obrade teme
- Dnevni odmor
- Mentorstvo i profesionalni razvoj

➤ **STRUČNA USAVRŠAVANJA – PSIHOLOG**

Psihologinja se ove godine pojačano angažira na edukaciji odgojitelja o darovitoj djeci.

Tablica 3 - Tablica stručnog usavršavanja - psiholog

TEMA	CILJANA SKUPINA	VRIJEME REALIZACIJE	TRAJANJE
Priprema za period prilagodbe	Odgojitelji novoformiranih skupina	kolovoz	2h
Radionica: Uloga odgojitelja i asistenata u radu s djecom s teškoćama u razvoju	Odgojitelji i asistenti iz skupina u koje su uključena djeca s TUR	listopad	2h
Radni dogovor za radionicu "Igram do škole"	Odgojitelj predškolskih skupina	Listopad-studeni	2h
Poticanje spoznajnog razvoja darovite djece: potrebe darovite djece, aktivnosti za poticanje logičko-matematičkih sposobnosti	Svi zainteresirani	studeni	2h
Poticanje spoznajnog razvoja darovite djece: aktivnosti za poticanje vizualno-spacijalnih i	Svi zainteresirani	prosinac	2h

verbalno-lingvističkih sposobnosti			
Poticanje spoznajnog razvoja darovite djece: poticanje razvoja znanstvenog mišljenja	Svi zainteresirani	siječanj	2h
Poticanje kreativnosti	Svi zainteresirani	veljača	2h
Socioemocionalni razvoj darovite djece: specifičnosti i načini podrške	Svi zainteresirani	ožujak	2h
CAP predavanje za sve zaposlenike	Svi zaposlenici	ožujak	2h
Kakav odgojitelj treba darovitom djitetu; individualizacija programa	Svi zainteresirani	travanj	2h
Radionica za matične odgojitelje o provedbi pripremnih i podržavajućih aktivnosti: „Prevencija zlostavljanja- življenje i učenje prava u svakodnevnom radu“	Za odgojitelje skupina: Tratinčice, Kockice, Schmetterling, Mravi, Ježići, Sunce, Tintilinići	travanj	2h
Završna prezentacija provedenih aktivnosti i refleksija na ono što su dobili darovita djeca, druga djeca i odgojitelji	Svi koji su sudjelovali u ciklusu radionica	svibanj	2h

➤ STRUČNA USAVRŠAVANJA - ZDRAVSTVENA VODITELJICA

Zdravstvena voditeljica unutar ustanove održava edukacije koje temama pokrivaju trenutačne potrebe i probleme kako bi osnažila odgajatelje u tom segmentu rada.

Tablica 4 - Tablica stručnog usavršavanja – zdravstvena voditeljica

TEMA	CILJANA SKUPINA	VRIJEME REALIZACIJE	TRAJANJE
Epilepsija Febrilne konvulzije	svi zainteresirani	10. mjesec:	1,5h
Zarazne bolesti u vrtiću	svi zainteresirani	12.mjesec:	1,5h
Prva pomoć kod ozljeda	svi zainteresirani	02. mjesec:	1,5h
Posebne zdravstvene potrebe	svi	05. mjesec:	1,5h

djece u DV Izvor	zainteresirani	
------------------	----------------	--

➤ STRUČNA USAVRŠAVANJA LOGOPEDINJA

Logopedinja za djecu s teškoćama (Nikolina Herceg Beljak) svoja stručna usavršavanja bazira na osnaživanju odgajatelja i asistenata u korištenju i izradi potpomognute komunikacije kao i u poticanju komunikacijskih vještina djece s teškoćama unutar skupine.

Tablica 5 - Tablica stručnog usavršavanja – logopedinja NHB

TEMA	CILJANA SKUPINA	VRIJEME REALIZACIJE	TRAJANJE
Radionica: Uloga odgojitelja i asistenata u radu s djecom s teškoćama u razvoju	Odgojitelji i asistenti iz skupina u koje su uključena djeца s TUR	listopad	2h
Potpomognuta komunikacija u radu s djecom s teškoćama	Odgojitelji i asistenti iz skupina u koje su uključena djeça s TUR	studeni	2h
Komunikacija i rad s roditeljima djece s TUR	Odgojitelji i asistenti iz skupina u koje su uključena djeça s TUR	siječanj	2h
Strategije za poticanje komunikacije djece s TUR u skupini	Odgojitelji i asistenti iz skupina u koje su uključena djeça s TUR	travanj	2h

➤ STRUČNA USAVRŠAVANJA – ODGOJITELJI

1. LIKOVNO STVARALAŠTVO – ODGOJITELJICA SNJEŽANA KLASIČEK

Vrijeme: 10 mjeseci – 3 sata mjesečno

- Radionice će se održavati 1x mjesečno za grupu do 10 polaznika
(prijavljene: M. Lindić, I. Zajić, I. Jurinić, M. Papić, M. Vrtar, LJ. Baždar, A. Kordić, M. Jakopec Rubinić i M. Mezdić)

2. UVOD U PRIPOVJEDANJA BAJKI – ODGOJITELJICA IDA PUHARIĆ

Oblik provođenja : radionice, najmanji broj polaznika 6, najviše 15 polaznika, rad u parovima, grupama i pojedinačno

Trajanje: 1,5 sata, jednom mjesečno u periodu, listopad-svibanj (10 radionica)

- osvrt o ulozi bajke za razvoj djeteta, važnosti slušanja i tehniku pripovijedanja pomoću kamišibaja, uz jako puno vježbica.
- Vježbe govora, pravilne intonacije i pripovijedanja
- Vježbe disanja

➤ **INTERNO STRUČNO USAVRŠAVANJE – VANJSKI PREDAVAČI**

- 1. POTENCIJALNO DAROVITA DJECA – UDRUGA „VJETAR U LEĐA“**
- 2. INKLUIZIJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (20 SATI) – DARKO KOBETIĆ, edu. reh. (CENTAR ZNANJA PROFECTUS)**

TEME:

- Osnovna načela odgoja i obrazovanja djece s teškoćama- inkluzivno obrazovanje
- Podrška djeci s teškoćama u odgojno- obrazovnom procesu i razvoju socijalnih vještina – način pružanja podrške
- praktični zavjeti za podršku djeci s: autizmom, intelektualnim teškoćama, teškoćama senzorne integracije, motoričkim teškoćama, emocionalnim teškoćama i problemima u ponašanju
- suradnja s roditeljima i suradnja u ustanovi

➤ **ODGOJITELJSKA VIJEĆA**

Temeljem čl. 39. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN10/97, 107/07, 94/13, NN 57/22) stručno tijelo vrtića je Odgojiteljsko vijeće. Odgojiteljsko vijeće čine svi odgojitelji, stručni suradnici i zdravstveni radnici koji ostvaruju program predškolskog odgoja u dječjem vrtiću. Odgojiteljsko vijeće sudjeluje u utvrđivanju plana i programa rada dječjeg vrtića, prati njegovo ostvarivanje, raspravlja i odlučuje o stručnim pitanjima rada, potiče i promiče stručni rad, te obavlja i druge stručne poslove utvrđene zakonom, Odlukom o osnivanju Vrtića, Statutom i općim aktima Vrtića. Odgojiteljsko vijeće radi na sjednicama. Sjednice se održavaju prema potrebi, a najmanje četiri puta tijekom pedagoške godine. Obzirom na velik broj odgojitelja, sjednice u rujnu i prosincu se planiraju održati na daljinu (on-line), a za daljnje održavanje sjednica pratiti će se preporuke HZJZ.

Tablica 6 - Sadržaj odgojiteljskih vijeća po mjesecima

R/B	SADRŽAJ	NOSITELJ	SURADNICI	ROK
1.	Razmatranje i usvajanje – Godišnjeg plana i programa rada za pedagošku godinu 2022./2023. Kurikulum vrtića Plan stručnog usavršavanja odgojitelja Pedagoška problematika	Ravnateljica Stručni tim	odgojitelji	Rujan 2022.
2.	Oblici suradnje: dogovor oko obilježavanja blagdana	Ravnateljica Stručni tim	Odgojitelji Vanjski suradnici	Prosinac 2022.
3.	Organizacija dječjeg fašnika Prijenos informacija s održanih edukacija Cvjetni korzo Olimpijski festival dječjih vrtića Tekuća problematika	Ravnateljica Stručni tim odgojiteljice	Turistička zajednica grada Samobora FA Mladost Samoborski sportski savez	Veljača 2023.
4.	Izvješće o upisu djece za novu pedagošku godinu Plan rada tijekom ljetnih mjeseci Pedagoška problematika-prijedlog rada za novu pedagošku godinu	Ravnateljica Stručni tim odgojiteljice		Lipanj 2023.
5.	Izvješće o radu za pedagošku godinu 2022.-2023. godinu Valorizacija rada tijekom ljetnih mjeseci Organizacija rada u novoj pedagoškoj godini Pedagoška dokumentacija Prilagodba nove djece-dogovor	Ravnateljica Stručni tim odgojiteljice	Vanjski suradnici-tema-Prilagodba	Kolovoz 2023.

7. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Temeljem članka 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju i članka 53. Statuta Dječjeg vrtića Izvor, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Izvor je na sjednici održanoj 28.09.2022. godine, na prijedlog Odgojiteljskog vijeća, donijelo Kurikulum Dječjeg vrtića Izvor za pedagošku godinu 2022/2023.

Gustava Kraljeva 2
e-mail: dv.izvor.samobor@gmail.com

Matični broj: 1412698
Tel: 3362-033

OIB: 25196672160
IBAN: HR8824840081100708011

Klasa: 601-03/22-01/02
Utr.br: 238-27-80-02-22-6
U Samoboru 28.9.2022.

Temeljem članka 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22) i članka 53. Statuta Dječjeg vrtića Izvor, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Izvor, nakon zaključaka i prijedloga Odgojiteljskog vijeća od 27.9.2022. na svojoj 18. sjednici održanoj 28.9.2022. godine donijelo je

ODLUKU O DONOŠENJU KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA IZVOR ZA PEDAGOŠKU GODINU 2022/23.

Upravno Vijeće utvrdilo je da je predloženi Kurikulum vrtića u skladu sa Zakonom, Nacionalnim kurikulumom (NN 5/15) i Državnim pedagoškim standardom predškolskog odgoja i naobrazbe te je jednoglasno donijelo Odluku kojom se donosi Kurikulum Dječjeg vrtića Izvor za pedagošku godinu 2022./23.

POPIS TABLICA

Tablica 1 - Provjeda aktivnosti CAP programa po mjesecima.....	28
Tablica 2 - Popis važnih datuma.....	34
Tablica 3 - Tablica stručnog usavršavanja - psiholog.....	38
Tablica 4 - Tablica stručnog usavršavanja – zdravstvena voditeljica	39
Tablica 5 - Tablica stručnog usavršavanja – logopedinja NHB.....	40
Tablica 6 - Sadržaj odgojiteljskih vijeća po mjesecima	42